

رابطه مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد در دانشجویان دانشگاه اردکان

فرشته قلعه نویی^۱، اشکبوس اکبری^۲

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران. (نویسنده مسئول:

f.angel6997@yahoo.com)

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران.

مجله پیشرفت های نوین در علوم رفتاری، دوره اول، شماره پنجم، اسفند ماه ۱۳۹۵، صفحات ۴۰-۵۰

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد در دانشجویان انجام شد. جامعه شامل تمام دانشجویان دختر و پسر دانشگاه اردکان در سال تحصیلی ۹۳-۹۴ بود. از جامعه تعداد ۱۲۰ نفر با روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل: پرسشنامه مکانیزم های دفاعی حسینی و پرسشنامه بحران هویت احمدی بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده گردید. نتایج تجزیه و تحلیل داده ها، نشان داد که بین مکانیزم های دفاعی و بحران هویت و پیروی از مد در دانشجویان دختر و پسر رابطه خطی معنی دار وجود دارد. همچنین در میان دانشجویان دختر، همبستگی بین مکانیزم های دفاعی رشد نیافته و پیروی از مد معنی دار است. در دانشجویان پسر، همبستگی بین مکانیزم های دفاعی روان آزوده و پیروی از مد رابطه معنی دار وجود دارد. بنابراین پیشنهاد می شود برای کاهش مدگرایی به عنوان روشی برای هویت یابی، روش هایی را به نوجوانان آموزش داد که به رشد مکانیزم های دفاعی پیشرفته در آنها منجر شود.

واژگان کلیدی: مکانیزم های دفاعی، بحران هویت، مد

مقدمه

مد^۱ پدیده ای است خاصه ی جامعه ی انسانی که با مفهوم مدرنیسم ارتباط تنگاتنگی دارد. مدها الگوهای فرهنگی هستند که توسط بخشی از جامعه پذیرفته می شوند و دارای یک دوره ی زمانی نسبتاً کوتاه بوده و سپس فراموش می شوند (بهرامی، ۱۳۹۱). اگر از دیدگاه قوم شناختی و مردم شناسی نگاهی به نوع پوشش و عادات زندگی مردمان اعصار پیش بیندازیم به آسانی به این واقعیت خواهیم رسید که شاید مد و مدگرایی ریشه هایی در گذشته ی تاریخ بشر داشته باشند (میرآخوندی، ۱۳۸۹). این پدیده که هنوز در حال تطور و تکامل می باشد تا جایی پیشرفت کرده که در برخی جوامع مقلد نبودن، به منزله ی عقب ماندن از زندگی محسوب می شود (میرآخوندی، ۱۳۸۹). اینکه افراد بشر به چه علتی به دنبال همگرایی و مد گرایی هستند و این امر چه نداشته ای را در آنها تبدیل به داشته می کند همواره مورد سوال بوده است. در بررسی اجمالی می توان گفت نیازی که افراد را به سمت مدگرایی سوق می دهد؛ ریشه ی بوجود آمدن پدیده ی مد در آسوده شدن ذهن بشر از نیازهای اولیه (گرسنگی، تشنگی و سایر نیازهای فیزیولوژیک) است. بعد از مرتفع شدن نیازهای اولیه در میان انسانها یک نیاز اساسی به نام "نیاز به تعلق"^۲ مطرح می گردد. به عبارتی انسان ها می خواهند به طرق مختلف که از فرهنگ و یادگیری های گذشته ی خود به یاد دارند، مورد توجه و محبت دیگر هم نوعان خود قرار گیرند و برای رسیدن به این نیاز سعی در ایجاد رفتارهای متفاوت و گاهی نیز بالعکس، همگرایی با دیگران و گروه های مورد علاقه دارند. به عبارتی دیگر، مد یکی از روش هایی است که به انسان ها کمک می کند تا خود را در جامعه یا فعالیت های اجتماعی وارد کرده و با همگونی با سایر انسانها به سمت زندگی اجتماعی حرکت کنند. ضمن اینکه در اوج همگونی نیاز دارند از آنها متمایز باشد (میرآخوندی، ۱۳۸۹). در اینجا این سوال پیش می آید که چه افرادی با چه خصوصیتی با استفاده از مد گرایی به دنبال ارضای نداشته هایشان هستند؟ فرض اساسی در این تحقیق این است که بحران هویت^۳ و مکانیسم های دفاعی^۴ هر کدام نقش بسزایی در تمایل به مد گرایی افراد (به عنوان یک راه حل ناپخته برای ارضای نیازی خاص) دارند. ظهور و ناپدید شدن یک مد لازمه ی گذر از ۵ مرحله ی : ۱. خلقت^۵ ۲. معرفی مد^۳ انتشار^۶ ۴. تولید انبوه^۷ ۵. درخواست برای یک مد جدید است (رفعت جاه، ۱۳۸۷). بر این اساس میتوان انتظار یک چرخه ی ایجاد مد جدید و به مرور از بین رفتن آن و ظهور دوباره ی یک مد را انتظار داشت که این فرصتی قابل تامل برای ایجاد تغییر دلبخواه در ذائقه و سلیقه جماعت خواهد بود.

یکی از عواملی که ممکن است روی پیروی از مد اثر بگذارد، سبک مقابله ای افراد با چالش های محیطی است. افراد با استفاده از مکانیزم های دفاعی خود با اینچنین چالش ها و اضطراب هایی مقابله کرده و به نوعی مسائل را برای خود حل و فصل می

1 -Fashion

2 -Need to Belong

3 -Identity Crisis

4 -Defense mechanisms

5 -Disposition

6 -Abroad

7 -Numerous production

کنند. مکانیسم های دفاعی از معدود قسمت های نظریه فروید^۱ است که بررسی و اثبات شده است. او در سال ۱۹۳۶ مکانیسم های دفاعی را به عنوان کارکردهای ذهنی تعریف کرد که از افراد در برابر اضطراب^۲ ناشی از رویدادهای استرس زای بیرونی و حالت های مخرب درونی محافظت می کند (جواهری و همکاران، ۱۳۹۰). فروید اظهار داشت ما به ندرت فقط از یکی از دفاع ها استفاده می کنیم و معمولا با استفاده از چندین مکانیسم به طور همزمان از خود در برابر اضطراب دفاع می کنیم. اگر هم نویی با جمعیت و یا هم نوا نشدن با دیگران، باعث ایجاد اضطراب در فرد شود، فرض می شود فرد به نوعی از مکانیزم های دفاعی خود برای حل این مسئله کمک بگیرد. از دیگر عواملی که جوانان و نوجوانان را به سمت پیروی از مد و به طور کل مدگرایی می کشاند هویتی است که نوجوان احراز کرده و در ارتباطی جدا نشدنی با هم رنگی با گروه ها یا سعی در متفاوت بودن از آنها دارد (پیروی یا ناپیروی از مد). هویت^۳ عبارت است از افتراق و تمایزی که فرد بین خود و دیگران می گذارد. هویت شخصی، سازه ای روانی-اجتماعی است و طرز فکر و عقاید و نحوه ی ارتباط فرد با دیگران را شامل می شود (دهشیری، ۱۳۸۷ به نقل از احمدی، ۱۳۷۵). براساس نظریه ی اریکسون^۴ (۱۹۶۸) اگر هویت نوجوان در طول زمان و بر اساس تجربیات حاصل از چالش های اجتماعی شکل گیرد و جوان خود را در چهارچوب اجتماعی تعریف کند و از دیگران تفریق حاصل کند، یکی از اساسی ترین بحران های زندگی را پشت سر گذاشته و به توانمندی وفاداری دست می یابد، ولی اگر به جای خودآگاهی و تشکیل هویت مثبت دچار ابهام در نقش شود، هماهنگی و تعادل روانی او بهم می خورد و به بحران هویت دچار می شود. بنابراین رشد و تکامل نوجوان وابسته به حل این بحران است (دهشیری، ۱۳۸۷). به نظر می رسد مدگرایی شکلی از هویت یابی باشد و شاید ساده ترین شکل آن، به نوعی مدگرایی همانند هویت زودرس^۵ است که فرد بدون جستجو و تعهد صرفا مانند دیگران می شود تا در دوره ی هویت یابی (نوجوانی) احساس تعلق و هم رنگی سطحی با یک ایده و مضمون کنند. یکی از مسائل عمده که در سال های بعد از انقلاب بویژه در سال های اخیر، مطرح شده است، مسئله ی بحران هویت است. این بحران که نتیجه ی تلاقی سه فرهنگ ایرانی، اسلامی و غربی و تقابل آنها در برابر یکدیگر طی دهه های اخیر و حتی سه قرن اخیر است، چالش ها و آسیب های جدی را در شکل گیری هویت ایرانی بوجود آورده است. متأسفانه مد یکی از عواملی است که باعث می شود نوجوانان با فرهنگ خویش بیگانه شده و فرهنگ دیگری را جست و جو کنند. جامعه ای که فرهنگ اصیل خود را به شیوه ای موثر و جذاب به نسل های جدید نیاموزد ناگزیر به شکل فرهنگ جذاب تر و حتی غیر اصیل در می آید. معمولا نوجوانانی که دارای بحران هویت اند، آشفته بوده و در پی پیدا کردن جایگاه خود در جامعه و گروه همسالان هستند. تصور می شود این دسته، برای افزایش اعتماد به نفس خود و بالا بردن پذیرش دیگران از مد به عنوان یک راه حل برای کسب معنا استفاده می کنند، متأسفانه این مد انتخابی اغلب بدون فلسفه ی غنی، بدور از حرمت و عزت انسانی و متعلق

^۱-Freud

^۲-Anxiety

^۳-Identity

^۴-Erickson

^۵-Early identification

به فرهنگی بیگانه است، روند مذکور به آرامی فرهنگ اسلامی و ایرانی را کم رنگ می کند و به حاشیه می راند. جیمز مارسیا^۱ (به نقل از نصرتی، ۱۳۸۳) مفهوم نظری اریکسون در مورد هویت را از طریق گسترش پایگاه های هویت به عنوان وسیله ای برای مطالعه تجربی هویت توسعه داد. وی مصاحبه نیمه ساختار یافته ای که کاوش و تعهد هویت را برای مشخص کردن پایگاه هویت افراد ارزیابی می کرد، ترتیب داد. او هویت را با بکارگیری دو مفهوم شرح داد: کاوش^۲ و تعهد^۳. کاوش مربوط به بحران می شود و تمایزهای شناختی و رفتاری را نشان می دهد. تعهد، به عبارتی دیگر، یک فرایند تصمیم گیری است (مارسیا، ۱۹۶۶؛ به نقل از چلن و کوشدیل، ۲۰۰۹). اریکسون احساس داشتن هویت را اینگونه تعریف کرده است: "سازمان دهی پویا و خود ساخته از سائق^۴ ها، توانایی ها، باور ها و تاریخ شخصی به صورت یک "خود"^۵ منسجم و مستقل که هدایت کننده ی مسیر در حال رشد زندگی فرد است (مونتگومری، ۲۰۰۵). نوجوانی که گرفتار تردید ها و دودلی ها می شود، به گونه ای که گویا خودش، فرهنگش و ملیت خود را نمی شناسد و تصور قطعی و ثابت از خود ندارد، دچار بحران هویت است. در این حالت یک نوع احساس پوچی، بی معیاری، جامعه گریزی، جدایی خویشتن و احساس بی قدرتی گریبان گیر فرد است. (دهشیری، ۱۳۸۸).

روش پژوهش

از آنجایی که هدف محقق بررسی رابطه ی مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد می باشد. این پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان دانشگاه اردکان می باشد. نمونه به صورت تصادفی ساده انتخاب شده است، ۱۲۰ نفر از دانشجویان دختر و پسر دارای مدرک کارشناسی در دانشکده های دانشگاه اردکان (۶۰ دختر و ۶۰ پسر). ابزار اندازه گیری؛ در این تحقیق از دو روش عمده برای جمع آوری اطلاعات استفاده شده است. برای جمع آوری اطلاعات مربوط به مبانی تئوریک تحقیق از مطالعات کتابخانه ای و برای جمع آوری اطلاعات مربوط به داده های آماری به منظور آزمون فرضیه ها، از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. الف) پرسشنامه مکانیزم های دفاعی؛ این پرسشنامه با هدف ساخت ابزاری برای ارزیابی و سنجش مکانیزم های دفاع و شناخت مکانیزم های نهفته در درون فرد و هنجاریابی مقدماتی این آزمون آغاز شد. با تحقیقاتی که در زمینه ی مکانیزم های دفاعی و انواع آن توسط محقق انجام گرفته، پرکاربردترین مکانیزم ها به عنوان مقیاس های اصلی پژوهش مطرح شده اند. با تعیین ۱۴ نوع مکانیزم، هریک از آنها تعریف شده و کاربرد آنها در زمان های مختلف توسط افراد متفاوت بیان شده است. براین اساس پرسشنامه ی طراحی شده و تفسیر نتایج و به کارگیری آنها برای دسترسی به اعتبار آزمون صورت گرفته است. این آزمون دارای ۷۷ عبارت است که توسط حسینی به عنوان پایان نامه ی دوره

¹-James Marcia

²-Search

³-Undertaking

⁴-Drive

⁵-Self

کارشناسی به راهنمایی حسن عبدالله زاده بر روی ۲۰۰ نفر از دانشجویان دانشگاه پیام نور بهشهر (به عنوان نمونه ی پژوهش) که ۶۴٪ آنها زن و ۳۶٪ آنها مرد بودند، اجرا و هنجاریابی مقدماتی شد. پایایی آزمون از طریق محاسبه ی آلفای کرونباخ برای دانشجویان ۸۴٪ بدست آمد، محاسبه ی ضریب همبستگی بین تک تک عبارات و نمره ی کل آزمون، نشان دهنده ی همبستگی معنادار و بالایی بین بیشتر مکانیزم ها با هم و هر یک از آنها با نمره ی کل آزمون است. ب) پرسشنامه بحران هویت؛ این پرسشنامه یک مقیاس مداد-کاغذی است که دارای ۳۰ ماده می باشد. یک مقیاس پژوهشگر ساخته است که توسط احمدی (۱۳۷۶) تدوین شده است و میزان درگیری نوجوانان با بحران هویت را با تاکید بر ۱۰ بخش مجزا، مورد سنجش قرار می دهد. پایایی آزمون از طریق محاسبه ی آلفای کرونباخ ۸۶٪ بدست آمد. می توان نتیجه گرفت که انسجام بین سوالات این پرسشنامه در حد قابل پذیرش است. همچنین در روش دو نیمه کردن میزان ضریب اعتبار در این پرسشنامه ۹۵٪ می باشد. روش کار؛ در تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی برای بدست آوردن جداول، نمودارها و میانگین استفاده شد و از آمار استنباطی و ضریب پیرسون برای آزمون فرضیه ی پژوهش از تحلیل عاملی و برای کشف و تعیین داده ها از نرم افزار spss استفاده شده است.

داده ها و شیوه ی تحلیل داده ها

نتایج تحقیق حاضر حاصل عملیات و تجزیه و تحلیل های آماری بوسیله نرم افزار spss ورژن ۱۹ می باشد. در تحقیق حاضر با استفاده از آزمون آماری ضریب همبستگی پیرسون، فرضیات تحقیق را بررسی کردیم.

جدول ۱. توصیف متغیر جنسیت پاسخگویان

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی تجمعی
مرد	۶۰	۵۰	۵۰
زن	۶۰	۵۰	۱۰۰
کل	۱۲۰	۱۰۰	-

جدول ۲. توصیف میانگین انحراف و واریانس داده ها

میانگین	انحراف معیار	واریانس	حداقل	حداکثر	
۱/۵	۰/۵۰۲	۰/۲۵۲	۱	۲	جنسیت
۱۹/۸۸	۱/۶۳	۲/۶۸	۱۸	۲۷	سن
۱۳۹/۸۶	۲۷/۸۶	۷۷۶/۳۱	۵۸	۲۱۰	مکانیزم های دفاعی
۷/۸۹	۳/۲۶	۱۰/۶۶	۱	۱۶	مکانیزم های رشد یافته
۱۲۲/۰۸	۲۴/۴۹	۶۰۰/۲۴	۵۰	۱۸۳	مکانیزم های رشد نیافته
۹/۸۹	۳/۰۲	۹/۱۵	۲	۱۹	مکانیزم های روان آزرده
۵/۱۰	۴/۲۰	۱۷/۶۸	۰	۱۸	بحران هویت

جدول ۳. رابطه مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد در دانشجویان دختر

مکانیزم های دفاعی رشد یافته و پیروی از مد	ضریب همبستگی پیرسون مقدار p	-۰/۰۰۲ ۰/۹۸۰
مکانیزم های دفاعی روان آزرده و پیروی از مد	ضریب همبستگی پیرسون مقدار p	۰/۱۰۶ ۰/۲۵۰
مکانیزم های دفاعی رشد نا یافته و پیروی از مد	ضریب همبستگی پیرسون مقدار p	۰/۲۰۰ ۰/۰۲۸
بحران هویت و پیروی از مد	ضریب همبستگی پیرسون مقدار p	-۰/۰۸۵ ۰/۵۲۰

جدول ۴. رابطه مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد در دانشجویان پسر

۰/۱۵۸	ضریب همبستگی پیرسون	مکانیزم های دفاعی رشد یافته و پیروی از مد
۰/۲۲۸	مقدار P	
۰/۲۹۵	ضریب همبستگی پیرسون	مکانیزم های دفاعی روان آزرده و پیروی از مد
۰/۰۲۲	مقدار P	
۰/۳۶۰	ضریب همبستگی پیرسون	مکانیزم های دفاعی رشد نیافته و پیروی از مد
۰/۰۰۵	مقدار P	
۰/۰۰۸	ضریب همبستگی پیرسون	بحران هویت و پیروی از مد
۰/۹۵۱	مقدار P	

جدول ۵. رابطه مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد در دانشجویان دختر و پسر

۰/۱۸۸	ضریب همبستگی پیرسون	مکانیزم های دفاعی و بحران هویت و پیروی از
۰/۰۴۰	مقدار P	در دانشجویان دختر و پسر

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد در دانشجویان انجام شد. نتایج نشان داد که بین مکانیزم های دفاعی و بحران هویت با پیروی از مد در دانشجویان دختر و پسر رابطه وجود دارد. این نتایج با یافته های جواهری و همکاران (۱۳۹۰)، احمدی و همکاران (۱۳۸۶)، علی مهدی و همکاران (۱۳۹۲)، رشنو و نیسی (۱۳۹۰)، پرهیزگار و همکاران (۱۳۸۸)، نجفی و همکاران (۱۳۸۵)، مالون و همکاران (۲۰۱۳)، زانلو و همکاران همسو بود. چنین رابطه ی کلی می تواند این پدیده را تبیین کند که نوجوانانی که دچار بحران هویتی هستند بیشتر به دنبال دوری جویی از مشکلاتشان به شیوه های مختلف هستند. عده ای مکانیزم های دفاعی را بیش از اندازه مورد استفاده قرار می دهند، عده ای دیگر اما، به دنبال هم رنگی ظاهری و مصنوعی با جریان غالب هستند (هرچند امکان وجود عوامل دیگر که در تحقیق حاضر مورد بررسی قرار نگرفته همچنان باقی است). به این ترتیب این نوجوانان احساسات ناخوشایند بحران هویتی را انکار کرده و به نوعی خود را به راه دیگری مشغول می کنند. در ادامه ی پژوهش، پژوهشگران مکانیزم های دفاعی را به صورت عمیق

تری بررسی کردند که نتایج در ذیل مورد تبیین قرار می گیرد. این فرض که «بین مکانیزم های دفاعی رشد یافته و پیروی از مد در دانشجویان رابطه وجود دارد»، بررسی شد. نتایج حاکی از آن بود که بین این دو متغیر رابطه ی معنی داری وجود ندارد. این نتیجه گیری تا اندازه ای فرضیه ی ابتدایی را تقویت می کند. افراد دچار بحران هویت در بین مکانیزم های دفاعی که مورد استفاده قرار می دهند، کمتر از مکانیزم های دفاعی رشد یافته بهره می برند. در ادامه ی فرض اول، فرض دوم تقریباً قابل پیش بینی بود؛ چرا که اگر افراد دچار بحران هویت از مکانیزم های دفاعی رشد یافته استفاده می کردند احتمالاً بیشتر شرایط خود را به شیوه ای سنجیده و پخته حل می کردند و کمتر لزومی برای مدگرایی و همرنگی خشک و مصنوعی با جریان غالب (مد) می دیدند. بحران هویت اما، پدیده ای است که به صورت یک فرایند اتفاق می افتد و نمی توان از چنین فرض ساده ای به عنوان معیار حل موفقیت آمیز آن بهره برد. تفاوت دو جنس که متغیر تعدیل کننده ی تحقیق حاضر است سنجیده شد. و به بررسی «مکانیزم های دفاعی روان آزردده با پیروی از مد در دانشجویان دختر و پسر» پرداختیم. نتایج نشان داد که این رابطه در مورد پسران معنی دار است در مورد دختران اما، خیر. اینکه به طور کلی، مکانیزم های روان آزردده در دختران بیشتر استفاده می شود یا پسران در تحقیقات انجام شده جستجو شد ولی تبیین های مفیدی یافت نشد. در نهایت نتایج بدست آمده این فرض را که بین بحران هویت و پیروی از مد رابطه معنی دار وجود دارد. رد کرد. چنین به نظر می رسد که متغیر استفاده از مکانیزم های دفاعی نقش معنا دارای در این رابطه ایفا می کند. و افرادی دچار بحران هویت و استفاده کنندگان مفرط از مکانیزم های دفاعی به دنبال مدگرایی هستند و نه افراد دچار بحران هویت به تنهایی. نتایج یافته ها با یافته های نجفی و همکاران (۱۳۸۵) و ایروانی و حمیدی (۱۳۸۸) مغایر بود. نجفی و همکاران (۱۳۸۵) عنوان داشتند که اگر نقش ها و حل مساله در خانواده به درستی انجام گیرد، بحران هویت کاهش می یابد. یافته های تحقیق حاضر مسائل مربوط به خانواده را به عنوان متغیری اندازه گیری نکرده و سعی در بررسی فرد (نوجوان) و توانایی های درونیش در برابر بحران هویت را مبنا قرار داد. ایروانی و حمیدی بیان کردند که بین هویت و کارکرد های خانواده رابطه ی معنی داری وجود دارد. این یافته نیز کارکرد گسترده تری را برای بررسی انتخاب نموده که در تحقیق حاضر تحت نظر و بررسی نبوده است.

منابع

- احمدی، بتول و همکاران. «تبیین اختلال وسواسی-اجباری بر حسب سبک های دلبستگی و مکانیزم های دفاعی». ۱۳۸۶، نشریه علوم رفتاری، سال دوم، شماره ۴.
- افضلی، محمدحسن و همکاران. «مقایسه ی سبک ها و مکانیزم های دفاعی بیماران مبتلا به اختلال وسواس بی اختیاری و افراد سالم». ۱۳۸۷، مجله ی علوم رفتاری، دوره ی ۲، شماره ی ۳، ص ۲۵۲-۲۴۵.
- اکبری، بهمن (۱۳۸۷)، «بحران هویت و هویت دینی»، نشریه پیک نور علوم انسانی، دوره ی ۶، شماره ۴، ص ۲۱۹-۲۳۱.

- ایروانی، محمدرضا؛ یوسفی حمیدی، سلیمه. ۱۳۸۸، «بررسی رابطه ی بین عملکرد خانواده و بحران هویت نوجوانان خمینی شهر». مجله ی مطالعات جامعه شناسی، شماره ۴، ص ۱۴۱-۱۶۲.
- بهرامی، محمد حسن (۱۳۹۱)، «مد»، جامعه ی مجازی دانش پژوهان (پژوهشکده).
- پرهیزگار، آذر دخت و همکاران (۱۳۸۸)، «مقایسه ی کیفیت رابطه ی والد-فرزند در دانش آموزان دختر دبیرستانی دارای بحران هویت و فاقد بحران هویت». مقاله ی پیک نور، سال ۸، شماره ۱.
- جواهری، عابدین و همکاران (۱۳۹۰)، «رابطه مکانیزم های دفاعی با تجربه و ابراز خشم در دانشجویان دختر». نشریه روانشناسی کاربردی، دوره ی ۵، شماره ی ۲، ص ۹۷-۱۱۰.
- دهشیری، غلامرضا (۱۳۸۴)، «بررسی رابطه دینداری و بحران هویت در بین دانش آموزان دبیرستانی شهرستان یزد». پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تعلیم و تربیت، سال ۲۱، شماره ی ۱.
- رجایی، علیرضا و همکاران (۱۳۸۸)، «باورهای مذهبی اساسی، بحران هویت و سلامت عمومی جوانان»، نشریه روانشناسی تحولی (روانشناسان ایرانی). دوره ی ۶، شماره ی ۲۲، ص ۹۷-۱۰۷.
- رشنو، مهناز؛ یسنی، عبدالکازم (۱۳۹۰)، «تاثیر آموزش مسئولیت پذیری به شیوه ی واقعیت درمانی بر کاهش بحران هویت دانش آموزان دختر». یافته های نو در روانشناسی، ص ۷۲-۷۶.
- رفعت جاه، م (۱۳۸۶)، «به چالش کشیدن هویت زنان از طریق آرایش و مد». فصل نامه ی شورای فرهنگی اجتماعی زنان، سال دهم، شماره ۳۸.
- علی مهدی، منصور و همکاران (۱۳۹۲)، «مطالعه مقایسه ی سبک و مکانیزم های دفاعی در معتادان خودمصرف گر و افراد سالم». مطالعه پژوهشی روانشناسی بالینی، جلد ۱۴، شماره ۵۱، ص ۸۳-۹۱.
- موسوی، محمدعلی و همکاران (۱۳۹۰)، «تاثیر کانال های مد بر دانش آموزان دختر ایرانی». مجله ی تحقیقات فرهنگی، شماره ۱۵، ص ۹۹-۱۱۶.
- میرآخوندی، مهدی (۱۳۸۹)، «مد»، مد و مدگرایی و دلایل آن، شماره ۱۲.
- میرلو، مهدی (۱۳۹۰)، «کاربرد مکانیزم های دفاعی». مجله ی آموزش روانشناسی و بهداشت روانی.
- نجفی، محمود و همکاران (۱۳۸۵)، «بررسی رابطه کارایی خانواده و دینداری با بحران هویت». ماهنامه ی پژوهشی دانشور رفتار، دانشگاه شاهد، سال ۱۳، شماره ۱۶.
- هراتیان، عباسعلی (۱۳۹۱)، «مد و مدگرایی»، سایت اندیشه ی قم، پرسمان دانشجویی-تربیتی و مشاوره.

- Cramer, Ph., (2012). "Psychological maturity and change in adult defense mechanisms". *Journal of Research in Personality*. 46(3), Pages 306-316.
- Cramer, Ph., (2009). "The development of defense mechanisms from pre-adolescence to early adulthood: Do IQ and social class matter? A longitudinal study". *Journal of Research in Personality*. 43(3), Pages 464-471.
- Malon, J.C & Colleagues., (2013). "adaptive midlife defense mechanisms and late-life health". *Personality and Individual Differences*. 55(2), Pages 85-89.
- Zanello, A & Colleagues., (2011). "P03-595 - Crisis treatments: improvements in symptomatic, defense mechanisms, recovery style and social functioning European Psychiatry". 26, Page 1765.
- Zoccali, R. & Colleagues., (2007). "The role of defense mechanisms in the modulation of anger experience and expression: Gender differences and influence on self-report measures". *Personality and Individual Differences*. 43(6), Pages 1426-1436

An investigation into the relationship of defensive mechanisms and identity crisis by following fashion among the students of Ardakan University

Abstract

This research was carried out to investigate the relationship of defensive mechanisms and identity crisis by following fashion among the students. The population included all the female and male students of Ardakan University in the scholar year 93-94. 120 people were selected by random aamll iggmtt TTTT fTTT Eerr tooliinll oooooosseiii 'ooofnnii vmmcciiii mneeeettiee ii raaa Ammiii 'iii dttt ityrrrisiuuuustiaaaa ireeeer seeeerrll atieeeeeffcinntwvsuee inrrreerttoaaaalyzttt data. The results obtained from analyzing the data showed that the is a significant line between the defensive mechanisms and identity crisis and following fashion among the female and male students. Moreover, among the female students, the correlation of immature defensive mechanisms and fallowing fashion is significant. Among the male students, the correlation of hurt-feelings defensive mechanisms and following fashion is significant. Therefore, it is proposed that in order to reduce fashion- following as a way to identification, some methods should be taught to teenagers which lead to the improvement in their defensive mechanisms.

Keywords: defensive mechanisms, identity crisis, fashion

